

Ardealkul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Industria parazitară

D. Madgearu, ministru de industrie și comerț, zilele aceste a declarat, că va începe luptă insistentă contra industriei parazitare, care stânjeneste posibilitatea de dezvoltare a vieții economice din România.

D. Virgil Madgearu n'a concretizat precis, cari sunt industriile, pe care le crede parazitare, și cari sunt elementele componente ale criteriului acestui defect economic de înfierat.

Ideea este de tot nouă în frazeologia vieții economice a României, care precizează consolidarea printr'un vocabular, în care se cuprindea: raționalizarea, armonizarea economică și principii mai superioare de stat.

Distincția aceasta, care cu o atât de precizie limită caută să despărteze industrialismul adevărat și prosper, de noțiunea: industrie pretinsă parazită, nu este la locul ei în sensul, ca să se distrugă anumite ramuri industriale lănczându-le posibilitatea de renaștere.

Metoda precizată care concretizează lupta pentru nimicirea industriei pretinsă parazită, nu poate duce la consolidarea industrială dorită.

În coloanele ziarului nostru nu odată am arătat, că unitatea economică a unei țări nu se poate atinge, decât prin armonizarea între producția agricolă și cea industrială.

Industria trebuie să-și creieze baza, prin care să-și poată câștiga materiile prime necesare pe principii de raționalizare economică. Industria în fine este necesar să se desvolte în direcția, care să-i fie și izvorul de energie intensivă a pulsării vieții comerciale. În sfârșit piața financiară este necesar să se desvolte ca să fie un canal conductiv și o forță dinamică a acestui centru de armonie economică, ce se numește consolidare și care s'a născut din colaborarea industriei, agriculturii și comerțului.

Centrul de energie, respective baza de prosperitate a existenței industriei naționale, este agricultura, din care rezultată toate produsele prime necesare industriei.

O operație radicală ar fi utilă atunci, când Statul ar intensifica producția agricolă în direcția în care ar avea posibilitatea ca să colaboreze în cea mai perfectă armonie cu industria națională, din care o parte este declarată de oficialitate parazită.

Nici o ramură industrială nu va fi parazită din momentul, în care va fi alimentată suficient cu materiile prime necesare producerii, fără ca să fie avizată la mijloacele costisitoare și greoaie ale importului.

Raționalizarea industrială se poate realiza numai raționalizând și producția agricolă în cadrele principiilor unei politici economice moderne. Aceasta ar fi calea indirectă a desfiin-

țării industriei numită parazită și care azi nici nu este parazită, ci este o ramură slăbită a industriei și căreia îi lipsesc bazele agricole necesare productivității intensive. Această cale se poate numi indirectă și practică, pe care d. Madgearu a numit-o operație radicală, fiindcă pe această cale cel mai mare isvor de energie și factor al producției române, pentru raționalizarea agriculturii, contribuind în primul rând și la dezvoltarea consolidării industrialismului slăbit.

Dispozițiile pripite și reformele, cari numai la prima aparență apar utile, nu duc la nici un rezultat dorit. Cu o muncă bine chibzuită este necesar să dăm injecții ramurilor, cari odată aveau capacitatea necesară, dar cu timpul a slăbit. Astfel aceste ramuri în viitor vor fi capabile să producă. Aceasta se referă și la

industria pretinsă parazită, care este o concretizare fictivă a vieții noastre economice invalidă.

În primul plan cade prin urmare cimentarea agriculturii, pe care se poate construi industrialismul național salvat de preinsele ramuri parazitare.

Lupta anunțată contra industriei parazitare, prin urmare nu ar mai avea nici un rost, fiindcă nu poate să ne ducă la întărirea vieții economice. Și noi suntem pentru desființarea industriei parazitare, dar nu suntem de părerea, ca să venim cu cuțite de operație la un corp bolnav, ci să căutăm remedii, cu ajutorul cărora să vindecăm boala, distrugând bacilele parazitare. Și acest remediu practic și încercat conține în armonizarea intereselor industriei cu ale agriculturii și raționalizarea agriculturii. Sirius.

Elődsdi ipar

Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter néhány héttel ezelőtt kijelentette, hogy tartós harcot fog kezdeni az elődsdi ipar ellen, amely akadályokat állít Románia nemzetgazdaságának kibontakozási lehetőségé elé. Az elődsdi ipar expresszív meghatározását nem kaptuk meg Madgearu minisztertől, aki tudvalevőleg elmu lasztotta precizen körvonalozni azt, hogy mit nevez industria parazitárnak és mik azok a komponens elemek, amelyek ennek a megbélyegző gazdasági deffektusnak a kritériumát kimerítik.

Uj idea volt ez Románia közzgazdasági életének frazeológiájában, amely a konszolidációs módszereket meghatározó szókincset mindezeideig a racionalizálás, a gazdasági harmonizálódás és az egészségesebb állampolitika jelzőinek vokabulárjából merítette.

Ez a disztinkció ugyanis, amely ilyen éles határvonallal kívánja elválasztani az igaz és prosperatívnek látszó nemzeti industrializmust az elődsdi ipar fogalmától, nem állja meg a helyét abban az értelemben, hogy ezt a bizonyos korcos ágazatot egyszerűen el kell vágni a hervadó testről és radikális operációval bele kell fojtani azt a lehetőséget is, hogy egyszer feltámadjon. Ez a módszer, amely az elődsdi ipar ellen való kitarató harcot hirdeti, nem vezethet egy ipari konszolidációhoz.

E lap hasábjain nem egyszer rávilágítottunk arra, hogy egy ország gazdasági egységét az ipar, kereskedelmi, pénzügyi és mezőgazdasági ágazatok közötti harmóniája szolgáltatja, az iparnak meg kell teremteni azt a bázist, amelyből a termeléshez szükséges nyersanyagot a racionalis gazdasági principiumok irányelvei alapján megszerezheti magának. Az ipart aztán olyan irányban kell fejleszteni, hogy a kereskedelmi életnek is lüktető intenzivitást nyújtó erőforrása lehessen. Végül pedig a pénzpiacot kell odafejlesztetni, hogy az levezető csatornája és dinamikus mozgató ereje lehessen ennek a konszolidációnak nevezett centrumban összefogó gazdasági harmóniának, amely az ipar, a mezőgazdaság és a kereskedelem helyes kolaborációjából keletkezett.

Amint ezeket az irányelveket teszszük magunkévá, az elődsdi ipar disztinkciója is megszűnik. A nemzeti ipar egzisztenciális erőközpontja, jobban mondva prosperitási bázisa a mezőgazdaság, amelynek termeléséből az iparnak szükséges nyersanyag fakad. Radikális operáció tehát az volna, ha a mezőgazdasági termelést oly irányban fokozná az állam rendelkezésére álló eszközökkel, hogy az legteljesebb harmóniában kolaborálhasson azzal a nemzeti iparral, amelynek egy részét

Armonia Fermecătoare

Când farmecul cântăreții însufletește melodia, muzica devine o plăcere pentru ochi și urechi. Privirile urmăresc involuntar degetele-i agitate, îmbrățișând întreaga făptură. Armonia între voce și ființă înaripează fantazia și cucerește inimile. Chiar când femeia exercită o profesiune sau se îndeletnicește cu munca casnică, ea poate avea un ten admirabil, întrebuițând regulat cremele Elida.

„Crema de noapte Elida” pentru curățirea și alimentarea pielii în timpul nopții, hrănește pielea uscată cu grăsimea necesară. „Crema de chaque heure Elida” vă apără de asprimea aerului și arșița soarelui. Pătrunde imediat în piele și are un efect curativ surprinzător. Chiar mâini înroșite și o piele neglijată devin, prin întrebuițarea „Cremei de chaque heure Elida” mate și asemănătoare alabastrului. Preferată de mii de doamne ca cea mai bună cremă din lume.

Cremele Elida, de noapte și de zi, Crema de noapte dă pielii suplețea, întrebuițând ambele, frumoasă vei fi. Crema de zi dă pielii finețea.

Tubul Lei 45.— Borcanul Lei 75.—

CREMELE ELIDA

ma a felelős államkormányzat parazitarisnak minősíti. Nem lesz az ipar-
nak egyik ága sem élődi abban a pil-
lanatban, amint a termeléshez szük-
séges táperőt megkapja, anélkül, hogy
az import nehézkes és költséges esz-
közét igénybevenné.

Az ipari termelés racionalizálása
csak akkor történhetik meg, ha a mező-
gazdasági termelést a modern gaz-
daságpolitika irányelveinek keretein
belül szintén racionalizálták. Ez vol-
na az indirekt uton való megszünte-
tése az élődi iparnak, amely ma alap-
jában véve nem is élődi, hanem az
ipari életnek egy legyengült ágazata,
amelynek hiányzanak az intenzív ter-
meléshez szükséges mezőgazdasági bá-
zisaik. Azért nevezhető ez az ut in-
direktnek és célravezetőbbnek, mint
Madgearu miniszter által hirdettet
radikális operáció, mert ezáltal Ro-
mânia legnagyobb gazdasági energia-
forrása és termelési faktora a mező-
gazdaság racionalizálódna elsősorban
maga után vonva a legyengült indusz-
trializmus konszolidáció felé hajló ki-
bontakozását is.

Elhamarkodott intézkedések és
hasznosnak csak az első pillanatok-
ban mutatkozó reformok nem vezet-
hetnek célra. Körültekintő munkával
kell injektálni mindazt, ami valaha
aktív volt, de legyengült s a jövőben
képesnek mutatkozik arra, hogy ter-
meljen és produkáljon. Ugyanez áll az
elődi ipar problémájára is, amely
fiktív meghatározása országunk me-
grokkant gazdasági életének. Előbb
van tehát a mezőgazdaság, a tömör
betonbázis, amelyen fölépülhet az
elődi ipartól mentes egészséges nem-
zeti indusztrializmus. A miniszter ál-
tal bejelentett harc ilyenformán csak
szélmalomharc volna, amely nem ve-
zethet a gazdasági élet megerősödésé-
hez. Mi is azt hirdetjük, hogy a pa-
razitális ipart ki kell pusztítani, ezt
azonban nem szabad úgy értelmez-
nünk, hogy durva operációs késekkel
kell nekiröghannunk a betegnek nyil-
vánított testnek, hanem finom és ki-
próbált gyógymódokkal addig kúrálni
az ipart, amíg az önmagától leválaszt-
ja a parazitális bacillusokat. Ez a fi-
nom és kipróbált gyógyszer az ipar
és mezőgazdaság közötti harmónia,
továbbá a mezőgazdasági élet racio-
nalizálása. Sirtus.

Pregătirea alegerilor pentru camerele comert

La Camera de Comert din
Cluj s'au inceput deja pregă-
tirile necesare pentru alegerea
noului comitet. Alegerea este
vorbă să aibă loc până în luna
Mai, până când

se vor imanaua toate certificatele alegăto- rilor.

Treburile Camerei de Comert,
până la instalarea noului co-
mitet, la conduce comisia in-
terimară, numită acum căteva
zile.

Lista alegătorilor o intoc-
mește personal dl. Căciula,
secretarul general al Camerei
de Comert, ca

să nu se omită cineva din lista de alegători

dacă este alegător.
Este foarte probabil, că vor
fi mai multe liste de candidați
și astfel

se prevede o inversu- nată luptă

încercare partid, căutând să-și aibă,
cât se poate de mulți aderenți
în noul comitet.

Az egyre fokozódó verseny és a súlyos gazdasági viszonyok miatt leépítenek a belföldi cukorgyárak

A kis cukorkaüzemek komolyan veszélyeztetik a nagy üzemmel dolgozó gyárak rentabilitását

Az erdélyi és bányási nagy cukorgyárak, melyeknek eddig legna-
gyobb termelési hányadát az ugynevezett komerc bonbonok tették ki, las-
sanként leépítik ezt a termelési ágat, mert az egyre-másra alakuló kis cu-
korkaüzemek olyan hatalmas versenyt támasztanak, hogy a nagy gyáraknak,
melyek meglehetősen nagy termelési költséggel dolgoznak, nem fizetődik ki
többé ez a kis haszonnal járó termelés. Eddig ugyanis az alacsonyabb ha-
szonlehetőséget az óriási fogyasztás tette rentabilissá, de ezen kisebb gyárak
állandó versenye a fogyasztásnak egy tekintélyes részét vonta el a nagy cu-
korgyáraktól s így ma már az a helyzet, hogy Erdély egyik legnagyobb cu-
korgyára, amely még a tavalyi szezomban napi 700 kilogramm komerc-bon-
bont készített, ezévi termelését napi 70 kilogrammra redukálta.

A komercbonbonok helyett inkább a finomabb csokoládék és desszertek
készítését kultiválják intenzíven, mert ennél az árunál ha kisebb is a piac
felvevőképessége, de legalább magasabb haszonnal kalkulálhatnak.

Egyébként a cukorkagyárak is érzik a gazdasági életben megnyilvánuló
nagy pénztelenséget, mert milliós kihitelezéseikből alig pár százezer lejt tud-
nak csak inkasszálni.

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár 80 millió lejre emeli alaptőkéjét

A temesvári Kereskedelmi és Gazdasági Bankot fuzió útján fiókjává alakítja át az Erdélyi Bank — Kedvező eredménnyel zárta elmúlt évi mér- legét a pénzügyintézet

Megemlékeztünk már lapunk-
ban arról a nagy horderejű
tervről, amely az Erdélyi Bank
és Takarékpénztár Rt. vezető-
ségének a temesvári piacon
való terjeszkedésével kapoco-
latban mint bizalmas értesülés
tudomásunkra jutott. Ez a terv

**az Erdélyi Bank és Ta-
karékpénztár Rt. nagy-
részvényesei, a Banca
Chrissoveloni és a Pesti
Magyar Kereskedelmi
érdekképviseletének be-
vonásával most valóra
vált**

és a Kereskedelmi és Gazda-
sági Bank Rt. nagyrészvényes-
seivel létrejött megállapodás
alapján az Erdélyi Bank ma-
gába olvasztja az említett te-
mesvári pénzügyintézetet. A 38 év
óta fennálló, nagy népszerű-
ségnek és közmegebecsülésnek
örvendő Kereskedelmi és Gaz-
dasági Bank ezentul mint az
Erdélyi Bank és Takarékpénz-
tár fiókja fogja közzgazdasági
tevékenységét kifejteni.

A fuziót az április 9-én Te-
mesvárt és április 11-én Ko-
lozsvárt megtartandó közgyü-
lésen fogják mindkét intézet
részvényesei kimondani és
ugyanezen a közgyűlésen fog-
ják elhatározni

**az Erdélyi Bank és Ta-
karékpénztár Rt. alap-
tőkéjének 80 millió leire
való felemelését is.**

Ezzel az újabb térhódítással
az Erdélyi Bank fiókhálózatá-
nak megszervezése főbb voná-
sokban befejezést is nyert, mert
most már

**a Nagykárolyban mű-
ködő affiliációján kívül
Aradon, Brassóban, Nagy-
váradon, Nagyszeben-
ben, Marosvásárhelyen,
Tordán és Temesvárt fog
fiókokkal rendelkezni.**

Elismert tény, hogy az Erdélyi
Bank és fiókjai mindenütt, ahol
képviselve vannak, vezető sze-
repet játszanak és nagy szol-
gálatot tesznek működési he-
lyük és azok körzeteinek köz-
gazdasági életében. A Keres-
kedelmi és Gazdasági Bank
pedig ezen fuzióval és átala-
kulással fogja a legjobb szol-
gálatot tenni Temesvár váro-
sának és a Bánságnak, mert
ezen bekapcsolódás révén

**nagy tőkeerővel, belföl-
di és külföldi nagy hát-
védekkel rendelkező és
nagy szolgáltató képes-
ségű intézetnek válik ér-
dekképviseletévé,**

miáltal az eddiginél is fokozot-
tabb mértékben állhat rendel-
kezésére ügyfeleinek.

Az Erdélyi Bank 1928. évi
mérlegéből a következő főbb
adatokat áll módunkban ismer-
tetni:

A bank összes aktívái 809
millió lejre rugnak, szemben az
1927. évi 606 millióval, vagyis
az emelkedés körülbelül 33%-os
Feltűnő a bank mérlegében a
100 millió leit meghaladó kész-
pénzben és bankári követelés-
ekben kimutatott disponibilitás,
amely tanúsítja a vezetősé-
g előrelátó és óvatos üzlet-
politikáját. A bank múlt év fo-
lyamán részvényérdekeltséget
vállalt a Lugosi Textilipar Rt.

nál, amely Ujrománia egyik
legjelentősebb ipari vállalko-
zása és ezen részvényérdekel-
ség-vállalás folytán a bank
értékpapír tárcája 11 millió lejre
rug. Meglehető

a betétállomány lénye- ges emelkedése,

ami kitűnik abból, hogy az
1927. évi december 31-i 537
millióval szemben az intézetnél
könyvecskékre és folyószámlán
elhelyezett betétek összege 719
millió leire emelkedett, vagyis
182 millió lej az egy évi sza-
porodás. A betévi közönség
ezen számokban is megnyilvánó
bizalma az intézet helyes
megítélésére vall.

A bank

**53 millió lei saját tőke
mellett 12.792.000 lej
tisza nyereséget mutat
ki,**

ami a saját tőke cca 25%-os
jövödelmezőségének felel meg.
Jellemző a bank óvatos és konz-
ervatív üzletvezetésére, hogy
a Banca Nationala által nyuj-
tott cca 18 millió leies vissz-
leszámitoláson kívül hiteket
sem a belföldön, sem külföldön
igénybe nem vett és hogy az
1928. év folyamán sajnálatos
módon előfordult gyakori fi-
zetésképtelenségek egyikében
sem volt érdekelve és így e
címen semmit leírnia nem kel-
lett.

Az Arad-Csanádi Taka- rékpénztár újabb alap- tőkeemelésre készül

— Aradi tudósítónk jelentése —

Az Arad-Csanádi Gazdasá-
gi Takarékpénztár március hó
6-án tartotta meg rendes évi
választmányi ülését. Az ülésen
bemutatták az intézet 1928. évi
mérlegét, előterjesztették a köz-
gyűlésnek teendő jelentést és
az alaptőke felemelésére vo-
natkozó javaslatot.

A választmány nevében Pa-
rec Béla dr. örömmel üdvöz-
ölte az intézet gyorstempójú
fejlődésének újabb etapjait, me-
lyek a sikeresen keresztülvitt
alaptőkeemelésben, a betéti ki-
helyezés állandó emelkedésé-
ben és a fiókhálózat újabb ki-
bővítésében nyilvánul meg.

Külön megállott a mérleg
körültekintő megfontolt össze-
állításánál s kifejti, hogy eb-
ben az intézet további szolid
fejlődésének biztos zálogát látja.

Tudomásul veszi, hogy mint-
egy egy és félmillió lej a ké-
tes követelések tartaiákalapjára
lett könyvelve, s hogy a tiszta
nyereség ezenkívül 4.125.146
lejt tesz ki.

Helyeslését fejezte ki afelett,
hogy az igazgatóság a múlt évi
sikeres alaptőkeemelés után a
további emelést javasolja, va-
lamint hogy a bank új vezér-
igazgatója, Issekutz Géza, az
országszerte közismert szakte-
kintély lett.

Fiókot nyit Bukarestben a Sodronyipar Rt.

A kolozsvári Sodronyipar Rt.
engedélyt nyert arra, hogy Bu-
karestben 15 millió lej tőkével
fiókot nyithasson.

DIANA sós borszesz, vezérképviselet
„GEA“ KRAYER. Fő-
lerakat Balkán Impex,
T I M I Ş O A R A.

Megkötötték a talpfatermelők szállítási szerződéseiket a CFR-rel

— Bukaresti tudósítónk telefonjelentése —

Lapzárta előtt értesültünk, hogy a talpfatermelők hármass bizottsága Teodorescu vezérigazgatóval szerződést kötött nagyobb mennyiségű tölgytalpfa szállítására 160, 152, 143, 70 és 29 lejes árak mellett.

A talpfatermelők kényszerhelyzetükben fentti árak mellett, amelyek az önköltségi árat sem fedezik, készleteiket kénytelenek odaadni a CFR-nek, mert egyrészt a magas kamatok, másrészt pedig az exportvám magassága nem engedi, hogy talpfáikat exportálják.

Ezen iparág két év óta a leg-súlyosabb krízisen ment keresztül és a vasut erőszakoskodásaival évtizedes szállítókat veszít el, akik többé talpfatermeléssel foglalkozni nem fognak.

Teodorescu vezérigazgató megígérte ez alkalommal, hogy az átvételeket a nyomott árakra való tekintettel, organumai által a legkülönbözőbb fogja eszközölni.

A cégek egyenként fognak szerződni az átvételek pedig még e hó folyamán megkezdődnek.

Európai nivóju intézetté fejlődött a Bánáti Bankegyesület Részvénytársaság

A pénzügyi intézet az elmúlt évben 800 millió lej összeget megközelítő betétet kezelt — Március 17-én tartja Temesváron közgyűlését a Bánáti Bankegyesület Rt.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárból és a Sváb Központi Bank fuziójából létrejött Bánáti Bankegyesület Rt. nagyszerű eredménnyel zárta 1928. évi mérlegét, amely azt igazolja, hogy a pénzügyi intézet, mint tőkeerős vállalkozás Közép-Európa egyik legizmosabb és legrentabilisebb pénzügyi intézetévé fejlődött. A Bánáti Bankegyesület Rt. túlnőtt a városközi pénzügyi határain és a külföldi pénzügyi élet vérkeringésébe belekapcsolódva, nemzetközileg is presztizst szerzett magának.

A pénzügyi intézet elsőrangú prosperitását legjobban a mérleg-számla igazolja,

amelynek vagyondoldala 1,063.881.931 lejt tüntet fel,

amelyből a kihelyezések összege 942.776.283 lej, a rendelkezésre álló készpénz és más pénzügyi intézeteknél elhelyezett tőke pedig 69.058.732 lejt tesz ki. A mérlegben két központi székház, négy berlini bankpala, 15 fiókszékház, 8 bérház, a Pankotai Faipari gyár, két téglagyár és egyéb ingatlanok, amelyek horribilis értékeket reprezentálnak, mindössze csak 27.355.677 lejes összegben szerepelnek.

A pénzügyi intézet részvénytőkéje 130 millió lej, amelyből az alaptőkeemelési határozat szerint 62.183 és fél ezer lej névértékű részvény bír 1928. évi osztalékjogosultsággal, 67.816 és fél darab ugyancsak tízezer lej névértékű részvény pedig 1929. évi dividenda jogosultsággal. Minthogy az alaptőkeemelést a pénzügyi intézet csak az elmúlt év október havában hajtott keresztül az üzleti eredmény bírálatánál

figyelembe kell vennünk, hogy a felemelt részvénytőke alig az elmúlt év utolsó havában folyt be,

ugy hogy annak hozama igen minimális lehetett. Ennek ellenére is azonban a Bánáti Bankegyesület Rt.

az 1928-as üzletévben 16.361.247 lej tiszta nyereséget ért el.

A pénzügyi intézet tartalékalapjainak összege 59.357.047 lej, mely az 1927. évi dotációkkal együtt 62.257.047 lejre emelkedik.

A mérlegszámlában feltűnik a betétállományok kimutatása, ami ugyancsak eklatáns bizonyítékát nyújtja a közönség osztatlan bizalmának.

Az intézetnél elhelyezett betétek összege 789 millió 003.134 lei,

amely oly horribilisnak mondható, hogy ezzel igen kevés pénzügyi intézet büszkélkedhetik. A hatalmas tőkeerőket magába foglaló pénzügyi intézet március hó 17-én tartja rendes évi közgyűlését Temesváron, tekintve, hogy az alapszabályok értelmében közgyűléseket felváltva Aradon és Temesváron kell megtartani. Az igazgatóság határozata értelmében a dividendákat az aradi és temesvári intézetek, továbbá az összes fiók-pénztárak folyósítják.

A Bánáti Bankegyesület Rt. mérlege arról tesz tanubizonyosságot, hogy a pénzügyi intézet kedvező körülmények között koncentráta magába két pénzügyi intézet fuziójával azt a hatalmas tőkét, amellyel ma rendelkezik és amelynek racionális és észszerű gyümölcsötetésével Románia legelőkelőbb pénzügyi intézeteinek sorába került.

Olvassa a

Lemul-t

Conferințele U. G. I. R.-ului în Cluj

U. G. I. R. a organizat o serie de conferințe pe 10 Martie la Cluj, la cari participă ca și conferențieri dnii: Ing. Mircea, senator, directorul general al U. G. I. R.-ului; Dr. Moise Farkas, directorul general al fabricii de pielărie „Renner” din Cluj; Diamant directorul general al Industriei Sârmei din Cluj; Ing. P. Dulfu, secretarul general al I. R. O. M.-ului; Ing. Francisc Fülöp,

șeful secției ingineresti din Cluj a organizației A. E. G.; Ing. Ion F. Negruțiu, președintele comisiei intermare a Camerei de Industrie și Comerț din Cluj și Ing. Otto Langer Manoschek, vicepreședintele regionalei în Cluj a Uniunii Proprietarilor de Cazane.

În cadrele conferințelor se va evidinția fiecare problemă marea industrie.

Megalakul az Ecetgyárosok Szövetsége

Az erdélyi és bánági ecetgyárosok memorandummal fordulnak a kormányhoz. — Értekezlet a nagyváradi Kereskedelmi Csarnokban

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság” nagyváradi szerkesztőségétől

A nagyváradi és biharmegyei ecetgyárosok kezdeményezésére pár héttel ezelőtt az erdélyi és bánági ecetgyárosok körében nagyfontosságú akció indult meg. Ez az iparág ugyanis ugyiszólván elhagyatottan állt eddig, az ecetgyárosoknak nem állt módjában érdekeik védelmében hathatósan eljárni, mert nem volt meg közöttük az organikus összetartás. Természetesen ennek az állapotnak sok hátrányát kellett elszenvedniük, míg most végre mozgalmat indítottak egy szövetségbe való tömörülés céljából.

A mozgalom első perctől kezdve rokonszenvvel találkozott, aminek bizonyossága az, hogy a szövetségbe való tömörülés céljából az elmúlt héten Nagyváradra összehívott értekezletükön harmincöt erdélyi és bánági ecetgyár képviseltette magát.

Az értekezlet a nagyváradi Kereskedelmi Csarnokban tartották meg és az mindvégig élénk érdeklődés mellett és lelkes hangulatban folyt le. Az elnöki tisztet, mint legidősebb ecetgyáros, illetve mint korelnök Ritter Al-

bert telegdi ecetgyáros töltötte be. Az értekezleten kimondták, hogy szükségesnek tartják az Ecetgyárosok Országos Szövetségének megalakítását és azt mulhatatlanul meg is alakítják. Az alakuló közgyűlést a lehető leg-rövidebb időn belül Nagyváradon fogják megtartani és előkészítésével a nagyváradi tagozatot bízták meg.

Az anket foglalkozott az ecetgyárosok sérelmeivel és ennek folytán már ezen az anketen egy öttagú bizottságot küldtek ki, amely március 11-én Bukarestben a pénzügy- és az egészségügy-minisztereknek emlékiratot fog átnyújtani, amelyben az ecetgyárosok részletesen feltárják azokat a súlyos sérelmeket, amelyek az ecetipart válságba sodorták. Az értekezlet elhatározta azt is, hogy közvetlen nexust teremtenek a Bukarestben székelő szeszszindikátus központjával, hogy az ebben a vonatkozásban mutatkozó sérelmeik orvoslását is minnél hathatósabban tudják előmozdítani.

Minele de Cărbuni din Petroșani au realizat frumoase rezultate

Societatea minieră de cărbuni „Salgotarjani” și-a alcătuit bilanțul în 9 Martie, înregistrând un frumos rezultat, din care plătește o dividendă de 3,5 pengő. Adunarea generală a societății va avea loc în 23 Martie a. c.

Dr. Chorin, președintele societății Salgotarjani, cointerestat și la Minele de Cărbuni din Petroșani, a plecat la București, ca să asiste la adunarea ce s'a convocat pe 13 Martie la București pentru

stabilirea bilanțului Mineilor de Cărbuni din Petroșani.

Intre cointeresatii societății Salgotarjani,

un foarte frumos rezultat a realizat și „Rimamurányi”, care de asemenea este una dintre cele mai importante întreprinderi din Europa centrală.

Március 23-án tartja meg a Salgotarjani Kőszénbánya mérlegmegállapító ülését

A Salgotarjani Kőszénbánya Rt. március 9-én tartotta meg a mérlegmegállapító ülését, mely után a részvénytársaság elnöke, Dr. Chorin Ferenc leutazott Bukarestbe a Petroșani Kőszénbánya mérlegmegállapító ülésére.

A Salgotarjani március 23-án tartja meg rendes évi közgyűlését és osztalékul változatlanul 3,5 pengőt fog fizetni részvényeseinek. A Salgotarjani elmúlt üzletéve igen jól alakult és a szénüzleten kívül a téglacement-, de különösen a villamosági iparban mutatott nagy előretörést a Salgó kon-

cernje. A Salgotarjani Kőszénbánya Rt. évi jelentése külön megemlékezik legnagyobb érdekelttségéről a Rimamurányiról, amelynek üzletéve szintén igen jól alakult.

Comisiunea Interimară a Uniunii Camerelor de Comerț

„Monitorul Oficial” din 2 Martie crt. publică decretul prin care s'a numit comisiunea interimară la Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie în persoana dlor:

D. Stefan Cerkez, președinte, inginer I. Negruțiu Cluj, Apostol Popa, Galați; Wilhelm Schreiber, Brașov, și Valentin Popescu, Constanța.

Harmónikus gazdasági politikát, a Comissia Speciala Economica eltörlését, az iparpártolási törvény megformálását, a vámvédelem fenntartását, az exporttaxák leépítését és a munkáskérdésnek helyesebb keretek között való megoldását követeli az új kormánytól Erdély gyáripára

A mezőgazdasági termelés felsegítése országos érdek ugyan, de ez nem az ipari termelés leépítésével, hanem csak annak céltudatos fejlesztésével érhető el. — Az UGIR munkaprogramja

Kolozsvár, (Az Ardealul Economic tudósítójától.) Mint ismeretes az új kormány gazdasági életünk konszolidálását kizárólag a mezőgazdasági termelés felfokozásától várja, mert a hazai ipart még mindig nem tartja életjogosultnak és

megélhetési viszonyaink drágaságának egyik fő okát az ipari termelés drága voltában állapította meg. Az új kormány az eddigi iparvédelmi intézkedéseket csak abban az esetben hajlandó tovább folytatni, ha a gyáriparosok az ipari termelések árának leszállítását garantálják.

Ilyen körülmények között általános érdeklődést kelt a Romániai Nagyiparosok Országos Egyesületének ezévi munkaprogramja, melyet a túlzott agrárpolitika elleni védekezés jegyében állapította meg.

Az új munkaprogramot a Romániai Gyáriparosok Országos Egyesülete kolozsvári közgyűlésén március 10-én Kolozsváron tartandó közgyűlésén terjesztik elő és annak főbb irányelvei a következők:

Annak leszögezése mellett, hogy a lejtabilizáció, a külföldi tőke bevonulása, a külföldi ipar megerősödő konkurenciája, s az ennek következtében szükségessé vált racionalizálás ugy a termelés, mint az elhelyezés terén súlyos terheket ró az ország gyáriparára,

a romániai gyáriparosok legfontosabb feladatuknak tartják, hogy az új rezsim alatt kialakuló közvéleményt meggyőzzék arról, hogy az egyoldalú túlzások veszedelmét belátva, egy harmónikus gazdasági politika szükségessége mellett foglaljon állást.

A gyáriparosok meg akarják győzni a közvéleményt arról, hogy bár Románia lakosságának 70—75%-a tényleg mezőgazdasággal foglalkozik s ezért

a mezőgazdasági termelés felsegítése országos érdek ugyan, de ez viszont nem az ipari termelés leépítésével, vagy elhanyagolásával, hanem annak párhuzamos, céltudatos fejlesztésével érhető el.

Mert, ha a városi lakosság fogyasztóképesége az ipari és kereskedelmi érdekek megerősítésével fokozódik, a belföldi mezőgazdasági többelhelyezés lehetősége automatikusan biztosítva van s biztosítani fogja a külkereskedelmi mérleg aktivitását is.

Be akarják igazolni a gyáriparosok a kormány előtt, hogy

a belföldi iparvállalatok közül minden egyes iparvállalat védelemben részesítendő, mert egy öt éves nyomoruság szelekcióján átesett ipart nemcsak azért kell támogatni, mert minden egyes iparvállalat tönkretétele kiszámíthatatlan investíciós tőke elpusztítását jelentené, hanem azért is, mert

az ország mezőgazdasági szempontból inproduktív vidékein a kormány másirányú segítséget nem tud biztosítani a lakosságnak.

Intenzíven fog foglalkozni a gyáripár a lejtabilizációval kapcsolatos két nagy problémával a termelés és értékesítés racionalizálásával. Ugyanakkor azonban fel akarja világosítani a kormányt arról is, hogy a belföldi ipar racionalizálásának, olcsóbbításának előfeltételeit a kormánynak kell megteremtene nem kényszerrel és degresszív vámtarifával, hanem racionális energiapolitikával, racionális közteherpolitikával és az ország viszonyainak megfelelő munkáspolitikával.

A fent elmondottakat összegezve tehát, Romániagyáripára ez évben kemény harcot indít a kormány iparpolitikájának helyes kialakítása érdekében; követeli az engedélyezési s ellenőrzési rendszernek a szabad termelési rendszerre való behelyettesítését, a Comissia Speciala

Economica eltörlését, a bányatörvény modern szellemében való átdolgozását, az iparpártolási törvény jóindulatu átfarmálását, hogy megkapja azokat az adóüvedij, vámbehozatali hitelkezevényeket, melyeket a környező országok iparai a saját államuktól megkapnak. Harcolni fognak a vámvédelem fenntartásáért s az ipari

érdekeknek a kereskedelmi szerződések keretében való megvédését, az ipari készáruk kiviteli akadályaink lerombolásáért s kivitelünk támogatásáért.

Külön pontot foglal el a munkaprogramban a munkáskérdésnek helyes keretek között való rendezése. Az új kormányrezsim szabadabb levedője a munkásszervezeteket nem várt támadásokra ösztönözte. Az a tény, hogy az új kormány a nyolc órai munkaidőt a nők és fiatalokéval éjjeli munkatiltalmáról szóló törvény életbe akarja léptetni, egyben a munkás-szervezetekről szóló nemzetközi konvenciókat is törvénnyé emelte. Ez a munkásszervezetek vezetőit nemhogy mérsékleire birta volna, hanem még továbbbi eredmények elérésére sarkalta. *Kevesebb munkaidő alatt több kereslet, nagyobb munkabérek akarnak elérni, ez pedig az ipari termelés katasztrófájához fog vezetni.*

La o licitație de lemne din Arad nu s'au prezentat oferte

Un caz tipic, care ilustrează situația comercianților de lemne

Cu ocazia licitației, pe care o publicase Regimentul 1 Călărași din Arad, s'a întâmplat un caz foarte caracteristic, care ilustrează destul de elocvent situația comercianților de lemne de foc.

La licitația publicată, nu s'a prezentat nici o ofertă, nu se știe din ce motiv. Desigur, că autoritățile n'au luat dispoziții, ca să se afișeze în deajuns licitația, ori comercianții de lemne nu au crezut rentabilă livrarea.

În tot cazul, este curios, că în România, care este o țară cu bogat matertal lemnos, se produc lucruri, ca acesta anunțat. Motivul se prea poate, ca să fie, de altfel și altul. De-

sigur furnizorii, în urma întârzierii achitării livrărilor către stat, nu mai cred rentabil, ca să livreze pentru autorități,

neavând posibilitatea, ca să aștepte timpuri îndelungate după banii investiți în livrări

și din acest motiv nu prea participă la licitații, ci

caută să și vândă produsele pe bani în numerar.

Acuma, după stabilizare, însă, desigur se vor înlătura și inconvenientele de achitare, Statul achitându-și furniturile, ca să-și restabilească încrederea.

Uzinele de Fier și Domeniile din Reșița S. A.

Capital Social Lei 750.000.000. București, Str. Povernei 2.

Fier de comerț, Grinzi I și U, Fier fasonat. Table groase și mijlocii. Sini și material mărunt pentru ecartament normal și îngust. Schimbători, macazuri, încrucișări, poduri și alte construcții de fier, plăci turnate, vagonete, piese de vagoane. Osii, Bandaje, Roți din oțel turnat. Perechi de roți complete Locomotive pentru ecartament normal și în ust. Materiale turnate din oțel și fontă, piese forjate, Buloane, Suruburi, Nituri, etc., etc.

Electro-motoare, D namuri, Generatoare, Transformatoare, instalațiuni complete de centrale electrice, industriale și comunale, elctrificări de orase, Echipament electric pentru industria petroliferă. Atelier de construcțiune pentru aparate și multe de sondaj. Armament și munițiuni. Pluguri și alte unelie agricole. Nicovale, Lopeși, Sape etc. Mine, Fabrici și Domenii la: Reșița, Anina, Bocea, Oravița, etc.

Pentru fier laminat și mașini agricole reprezentanță!

Societate Comercială Metalurgică,
S. A.

„S O C O M E T”

București, Calea Victoriei No. 51.

Adresa Telegrafică: „S O C O M E T U L”

TELEFON: 50 61.

TELEFON: 47—24.

Uniunea corporațiilor negustorești cere să se facă impunerile în mod echitabil

Memoriul adresat Ministerului de Finanțe

Dela redacția noastră din Oradea

Uniunea corporațiilor negustorești din Ardeal și Banat, în urma doleanțelor primite, a adresat Ministerului de Finanțe un memoriu, arătând gravele inconveniente, pe cari le întâmpină comercianții din partea comisiilor de impunere.

În memoriu, uniunea arată doleanțele comercianților în mod fidel, cerând măsuri de îndreptare.

Din știrile primite din diferitele orașe Uniunea trage concluzia, că s'ar fi ordonat tuturor reprezentanților fiscalului, să apeleze toate hotărârile comisiunilor de impunere, când ele stabilesc un impozit mai mic sau similar celui din anul trecut.

În urma acestui ordin, — care e în vădită contradicție cu art. 30 din legea contribuțiilor, comisiunile de impunere, în genere din inițiativa reprezentantului fiscalului, urcă impozitele.

Suma impozabilă a fost urcată în foarte multe

cazuri, când ea trebuia neapărat micșorată.

Micile existențe se distrug cu miile, fiindcă impozitele grele le-au consumat însăși capitalul circulant. Cei rămași teferi, luptă cu cele mai mari greutateți. În ramura comerțului cu pâine de pildă e o scădere de 25—30% în circulație, dovadă că consumul a scăzut simțitor. Situația critică a comercianților are o legătură cu lipsa de lucru, criză prea bine cunoscută guvernului. Situația această critică duce la sărăcirea clasei negustorilor și prin urmare la o agravare a crizei generale.

Pentru a evita un adevărat dezastru,

este necesar a se îndruma reprezentanții fiscalului, să retragă toate apelurile introduse în urma acestui ordin.

Să se ordone, deci reprezentanților fiscalului să aibă în vedere dispozițiunile legii și să

lucreze într'un spirit strict legal și echitabil. Să scadă suma impozabilă, când împrejurările o cer aceasta.

Am mai primit știrea, că în unele cazuri reprezentantul fiscalului a făcut apel chiar când impozitul a fost majorat. Toată lumea e de acord că situația economică în 1928 a fost mai proastă ca și în 1927 și deci e foarte probabil că în multe cazuri urcarea a fost nemotivată, fapt din care trebuie să tragem

concluzia că, reprezentantul fiscalului a făcut apel în acele cazuri, când contribuabilul a primit majorarea numai pentru a satisface pe reprezentantul fiscalului.

În asemenea cazuri e just ca apelurile să fie retrase, chiar în interesul fiscalului.

Spre a se restabili liniștea în sânul clasei negustorilor, este necesar a se comunica și comercianților măsurile ce se vor lua în urma intervențiilor.

Legăturile economice ale țării se intensifică cu streinătatea

Noua misiune a dlui Lugojanu

Dl. Lugojanu, care a contribuit în foarte mare măsură la reușita împrumutului de stabilizare, alături de dl. Popovici, ministru de finanțe — era vorba să fie numit director la Banca Națională.

Dl. Lugojanu, refuzând demnitatea oferită,

a ajuns în combinație pentru postul de subsecretar de stat la departamentul finanțelor

lângă dl. Mihai Popovici, pe motivul, că în streinătate și-a

câștigat foarte prețioase

legături, cari pot fi utilizate în interesul țării

după convingerea guvernului.

Dl. Mihai Popovici, prin departamentul, ce conduce, este legat de București și nu prea are timp, ca să intervină personal și pentru intensificarea legăturilor economice ale României cu streinătatea. Din acest motiv s'a ivit oportuna numirea dlui Lugojanu la Finanțe.

Bănăți Bankegyesület Részvénytársaság

MEGHIVÓ.

A Bănăți Bankegyesület Részvénytársaság

XLI. rendes közgyűlését

1929. évi március hó 17-én délelőtt 11 órakor Temesvárott tartja intézeti helyiségében Dóm-tér 9 sz. alatt, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja **AZ IGAZGATÓSÁG.**

TÁRGYSOROZAT:

- 1 A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
- 2 Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, továbbá az 1928. évi számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása, valamint a tiszta nyereség felosztása és a felmentvények iránti határozathozatatal.
- 3 Az igazgatóság felhatalmazása a cégbíróóság által netalán kivánt változásoknak saját hatáskörében való elintézése iránt. A t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy részvényeiket f. é. március 14-ig az aradi, vagy temesvári főintézet, vagy Alexanderhausen, Albrechtsflor, Almáskamarás, Biled, Bogarosch, Buziasch, Elek, Engelsbrunn, Gertianosch, Glogovatz, Gottlob, Grabatz, Grossjetscha, Gross-Karol, Gross-Santnikolaus, Guttenbrum, Hatzfeld, Johannsfeld, Karansebesch, Knees, Lenaueim, Liebling, Lippa, Lugosch, Marienfeld, Neuarad, Neubeschenowa, Neudorf, Neupanat, Neupetsch, Neusankpeter, Neusiedl, Orczydorf, Ostern, Pankota, Perjamosch, Sanktanna, Sanktmartin, Schöndorf, Sendlak, Temesvar-Fabrikstadt, Temesvar-Josefstadt, Triebswetter, Tschanad, Tschene, Warjasch, Wiesenheid, Vilagosch, Vinga és Zaderlach-on lévő fiókjaink pénztáránál letenni sziveskedjenek.

VAGYON

Mérleg-számla 1928. december hó 31-én.

TEHER

Pénztár és valuták	30,380.460		Részvénytőke:		
Más pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	38,677.912	69,058.372	62.183 ¹ / ₂ darab a 1000 lei n. é részvény 1928. évi osztalék-jogosultsággal	62,183.500	
Jelzálog kölcsönök	6,480.388		67.816 ¹ / ₂ darab a 1000 lei n. é részvény 1929. évi osztalékjogosultsággal	67,816.500	130,000.000
Váltók	646,218.296	942,776.283	Tartalékalap	47,473.809	
Folyószámla adósok	290,077.599		Kétes követelések tartaléka	9,000.000	
Értékpapírok és érdekeltségek		24,431.608	Különféle kulturális alapok	150.000	
2 főintézeti székház, 4 berlini palota 15 fiókintézeti székház, 8 bérház, pankotai fapari gyár és egyéb ingatlanok		27,355.667	Nyugdíjalap	2,733.238	59,357.047 *
Záloglevel biztositéki alap		260.000	Dijas záloglevelek 10% dija		33,920
2 főintézet és 51 fiókintézet leltára		1	Engedményezett kölcsönök		1,671.354
Garanciák Lei 15,394.759			Záloglevelek		2,198.600
			Takarékbetétek könyvecskére és fislára		789,003.134
			Visszleszámított váltók:		
			a Banca Naționala a României-nél	29,019.850	
			más pénzintézeteknél	21,735.695	50,755.545
			Hátralékos szelvények és osztalékok		1,446.473
			Garanciák Lei 15,394.759		
			Átmeneti tételek		13,054,611
			Nyereség egyenleg		16,361,247
		1.063,881.931			
			* Az ez évi dotációval 62,257.047 — leire emelkedik.		1.063,881.931

Arad—Temesvár 1929. február 26-án.

A könyvelésért:

Cselkó Gyula, s. k. a temesvári főintézet aligazgatója, cont. aut. Gantner János, s. k. az aradi főintézet főkönyvelője, cont. aut.
Bánfi Sándor, s. k. az aradi főintézet ügyvezető igazgatója. Novotny Károly, s. k. a temesvári főintézet ügyvezető igazgatója.

Az igazgatóság:

Dr. Eschker, s. k. elnök (Temesvár) Schill, s. k. elnök (Arad)
Adelmann s. k. alelnök (Arad.) Dr. Reitter, s. k. alelnök (Temesvár.) Weissenburger, s. k. vezérigazgató.
Dr. Andres s. k. Angele s. k. Dr. Antipa s. k. Baumvinkler s. k. Bendler s. k. Blaskovics s. k.
Dr. Buschmann s. k. Buffinger s. k. Darányi s. k. Gantner s. k. Dr. Kräuter s. k. Dr. Krepil s. k.
Lidolt s. k. Mandl s. k. Milles s. k. Nattland s. k. Réthy s. k. Scherer s. k. Winkler s. k.

Jelen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt helyesnek és teljesen rendbenlevőnek találtuk.

Arad—Temesvár, 1929. február 28-án.

A felügyelő-bizottság:

Dr. Engels, s. k. elnök (Temesvár) Reinhart, s. k. elnök (Arad) exp. cont.
Dutschak, s. k. Dr. Ferch, s. k. Kosztika, s. k. Krämer, s. k. Mohilo, s. k. Szántó, s. k. Dr. Váradi, s. k. Weil, s. k.

Európa agrárkrízise

Henry Quille, volt francia földművelésügyi miniszter az Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság bécsi szerkesztőjének nyilatkozik az európai mezőgazdaság válságáról és annak megoldási lehetőségéről

— Az Ardealul Economic — Erdélyi Közgazdaság bécsi szerkesztőségétől —

Henry Quille, Franciaország volt földművelésügyi minisztere, a napokban Bécsben járt. Az Európaszerte híres, kiváló politikus és közgazdász fogadta az Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság munkatársát, akinek a következőkben ismertette az európai államokban uralkodó agrárkrízis indító okait:

Az európai termelés általában nagy válság korszakát éli, de ez a válság szemelláthatólag az őstermelési ágakban öltött legsúlyosabb mérveket. Már-már közhelyé vált a mondás, hogy a föld nem képes megmunkálóját becsülettel eltartani és a régi politikai pártok egyre-másra reformterveket dolgoznak ki minden államban, hogy javítsanak a parasztság sorsán, (vagy talán azért, hogy a parasztság elégedetlenségét a maguk pártérdekeinek szolgálatába állítsák?) míg másrészt a kommunisták is legjobb propagandistáikat küldik a földművelő nép közé. Ez alatt pedig a parasztság lassan, nehezen igyekszik összetömörülni külön agrárpártokba.

Az amerikai behozatal veszélyes következményei.

Az őstermelés krízise mélyebb okokra vezethető vissza. Egyik ok

a háboru okozta gazdasági átalakulás.

Például Franciaország, amely a háboru előtt nyersanyagszükségletét maga termelte ki, a háboru alatt jelentékeny agrárbehozatalra szorult, nemcsak mert az ország legtermékenyebb része idegen megszállás alatt állott és mert a földmunkások nagyrésze hadbavonult, hanem azért is, mert egyidejűleg, minden korlátozott kényszerrendeletek ellenére, némely élelmicikk fogyasztása jelentékenyen emelkedett:

a francia paraszt jóformán kenyéren él, de a katonaság husból táplálkozik.

Minhogy többé-kevésbé a többi hadviselő országban is hasonló volt a dolgok menete. Európában egyre növekedett az ugarterület és egyre emelkedett a behozatal a tengerentuli őstermelő országokból. A háboru

után, mikor lassanként visszaállt a régi termelési rend, sőt, a legelők nagyobb kiterjedése következtében, az állatállomány (az egyedüli juhokat kivéve) a legtöbb államban erősen megsaporodott, a háboruban megszokott tengerentuli

hus- és kenyérmagbehozatal tovább is elárasszotta piacainkat és árleszorítóként hatott.

Ennek a növekvő kínálatnak, mellyel szemben nem állt meg-növekedett kereslet, válságra kellett vezetnie.

Az őstermelés mostoha helyzete az iparral szemben.

Ezt a válságot elfátyolozta egyideig a hadviselő országokban az infláció, de földművelő nép ez országokban is hamarosan rá kellett hogy jöjjön, hogy a bankjegyek értéke, miket eladott terményei fejében kap, nem áll arányban az ipari cikkek megnövekedett árával. Schiele német földművelésügyi miniszter már 1927-ben megállapította, hogy a német őstermelőosztály a Rentenmark megteremtését követő három esztendő alatt annyi adósságot csinált, hogy annak összege eléri Németország egész háboru előtti államadósságának felét. Nem kevésbé válságos az olasz földművelőosztály helyzete, ismerjük az orosz agrárkríziseket is; általában elmondhatjuk,

hogy a parasztság egyaránt nehéz napokat él minden országban.

Igy a háboruban részt nem vett országokban is, ahol a pénz magas váltóárfolyama az agrárkivitelt még külön megnehezíti. Cassel genfi beszédéből ismerjük a svéd parasztság súlyos helyzetét és tudjuk Mingentől, hogy amely föld Svájcban még 1925-ben 5.85 százalékos jövedelmezett, ma már csak 1.98 százalékos hajt s hogy a svájci paraszt új jobbágy-ságba került a súlyos adó és a drága ipar miatt.

Minden országban, melyről árstatisztika áll rendelkezésünkre, az ipari index jóval magasabb a földművelési indexnél.

Az őstermelés válságát azért oly nehéz szanálni, mert az egész Európára kiterjed.

A válság megoldása: a szabad forgalom.

Az egyensúlyt a földművelési kínálat és kereslet között helyreállíthatná a fokozottabb fogyasztás, de ez csak hosszú idő múlva következhetik be. Hogy azonban segíthessen a bajon,

minden állam egyidejűleg arra törekszik, hogy csökkentse a külföldi agrárbehozatalt és hogy növelje a belföldi agrártermékek kivitelét,

holott ez a két törekvés egymással szemelláthatólag ellenkezik!

Ez a politika új protekcionizmusba hajtja Európát és jellemző, hogy az országok, hogy lehetetlenné tegyék az agrárbehozatalt a magas vámok mellett, még mindenütt az egészségügyi zárlattal is operálnak.

Franciaország elég kedvező kereskedelmi szerződéseket kötött szomszédállamaival az agrárforgalomra vonatkozólag. De nem abnormális-e, hogy például dacára a német-francia egyezménynek, a francia marha és sok francia élelmi növény, állítólagos egészségi okokból nem juthat keresztül a német határon, holott ugy marhaállományunk, mint növényzetünk kifogástalan állapotban van? Hasonló nehézségekkel találkozunk a spanyol határon is! Ha milderre

megtorló intézkedésekkel válaszolunk, hamarosan eljutnánk a vámháborúig, anélkül, hogy segíthetnénk a bajon.

Ezért feltétlenül szükséges, hogy ezentúl a megfelelő kereskedelmi szerződések garanciát nyújtsanak alaptalan egészségügyi zárlatok ellen is. Ezt ajánlotta már 1927-ben a genfi nemzetközi gazdasági konferencia és az 1928 március 7-én kötött olasz-francia gazdasági szerződés már ezen az alapon is áll.

Az európai mezőgazdaság fejlődésével ellentétben áll az az idejét multa szűkkeblű fel-fogás, hogy minden állam termeljen ki maga mindent, amire szüksége van. Cseréforgalomra van szükség és az legyen a követendő elv, hogy

minden ország azt termeli, ami éghajlati és földrajzi viszonyainak legjobban megfelel,

a többi terményt pedig teljesen külföldről fedezze. Ha ezt az elvet követik, akkor lassanként helyre fog állani az európai földgazdaság megbolygatott egyensúlya. Igaz, hogy ez esetben a termelőnek sok mindent külföldről kell vásárolnia, de ezzel szemben ő is jobb áron és biztosabban fogja eladhatni a maga terményeit.

Szembe kell szállni tehát az újjáéledő védvamos törekvésekkel; az emberiség érdekeit fölébe kell helyezni a nemzeti érdekeknek. És ne felejtjük el, hogy

a mezőgazdaság általános emberi érdek, mert a mezőgazdaság a legelterjedtebb foglalkozás ma is

és mert a mezőgazdaság termékeinek ipari termékek ellenében való csereforgalma rég-ótától fogva az egész világ kereskedelem egyetlen igazi alapja.

Benczel Béla.

Husszorosára értékelik a tőzsdén be nem vezetett értékpapírokat az adókiadó bizottságok

Foglalkozott az Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság azzal az akcióval, melyet a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara kezdeményezett egy Kolozsváron felállítandó áru-és értéktőzsde koncessziójának megszerzéséért. Hogy mennyire fontos az áru-és értéktőzsde felállítása, az legjobban kiti-nik a részvénytársaságok adózásánál. Az erdélyi vállalatoknak ugyanis ebben az esetben adódna a lehetőség arra, hogy részvényeiket a tőzsdére bevezessék. A tőzsdén való részvétel pedig igen nagy előnyököt jelent a vállalatokra, mert az adózó közegek a központi adókiadó bizottságtól azt az utasítást kapták, hogy

az értékpapírokat a legutóbb fizetett dividendá husszorosára értékelhetik,

tekintet nélkül a papír névértékére és ilyen alapon vehetik ki az adót.

Igy előfordulhat az, hogy az ötszáz lej névértékű részvényt, mely után 20 lej osztalékot fizetnek, az adózásnál nem mint 500 lejes érték szerepel, hanem a dividendá husszorosa, vagyis négyezer lej alap után fizettetnek adót.

Ha azonban az értékpapírt a tőzsdén jegyzik, úgy csak a hivatalos árfolyam után számíthatják a papír értékét. A vállalatoknak tehát ebből a szempontból is eminens érdekük, hogy papírjaikat a tőzsdére bevezethessék.

Ajánlatokat
készséggel küldünk!

A National Gas Engine Comp., Ashton (Anglia)

gyártmányait képező világhírű compressornélküli

National Dieselmotorok

alacsony fordulatszám és csekély üzemanyagfogyasztással fekvő és álló elrendezésben rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók az erdélyi vezérképviseltnél:

Economia Kereskedelmi és Ipari Rt.-nál, Oradea.

Ajánlatokat
készséggel küldünk!

Kiegyezés előtt a fizetésképtelen aradi Spitz Testvérek terménykereskedő cég

Kedvező uton haladnak a tárgyalások a cég és annak hitelezői között

Az „Ardealul Economic-Erdélyi Közgazdaság“ Arad-bánsági szerkesztőségétől

Arad gazdasági életének szenzációja van. A Spitz Testvérek terménynagykereskedő cég február 10-én kénytelen volt kifizetéseit beszüntetni és azonnal egyezkedési tárgyalásokat kezdt hitelezőivel.

A fizetésképtelenség híre bombaképen hatott, mert a cég tagjai, Spitz Tivadar és Spitz Sándor abszolút korrekt, becsületes, puritán kereskedők, akik három évtizedes makulátlan üzleti multra tekinthetnek vissza.

A Spitz Testvérek cég tulajdonképeni szakmája a fakitermelés volt.

Spitz Tivadar Halmágyon élt azelőtt, és ott folytatta az erdő-kitermelést. Tíz évvel ezelőtt bevonta a cégbe fivérért, Spitz Sándort, aki azelőtt az Ipar- és Népbank főtisztviselője volt.

Néhány éve közös üzletet kezdtek a Banca Românească-val Halmágyon, amelyet a múlt évben likvidáltak.

Ekkor a Spitz Testvérek cég felhagyott a faüzlettel és áttérték a gabonabranchára. A gabonaosztályt Schauer Jaques vezette.

Az új terménycég hatalmas quantumban forgalmazott terményeket,

Egyetlen esztendő alatt mintegy 100 millió lej forgalmat bonyolítottak le. A hadseregnek például cca 15 millió lej értékben szállítottak zabot, búzát és szénát.

Nagy exportot bonyolítottak le, különösen Cseh- és Magyarországra. Száz-kétszáz vagonos tételeket irányítottak állandóan exportra. Azonban a számítások nem voltak hibátlanok és több üzleten súlyos összegeket vesztettek.

Egyetlen tételen egymillió 200 ezer lejt vesztettek, míg egy másik esetben 700 ezer lejt kellett veszteségként elkönyvelniük.

Mint köztudomásu, Romániában a gabonaárak a világpiacnál magasabban alakultak ki, s bár a hatalmas terményeredmények ellenére is, minden vonalon drágulás állott be. Így a cég szállításai és kifizetései egyre nagyobb nehézségekbe ütköztek. A tárgyalások, — mint említettük — megindultak.

A tárgyalásokat dr. Marcus Mihály, a Banca Românească vezérigazgatója és dr. Kell Lipót, a cég jogtanácsosa vezetik.

Az érdekelt bankokat dr.

Marcus a jövő hét valamelyik napjára hívja össze s együttesen hozzák meg határozataikat.

Az első megállapítások szerint is mindössze 3—4 millió lej a hiánylat, de nem lehetetlen, hogy már ez az összeg is túlzottan magas.

A cég két belfeljárója egész magánvagyonát felajánlotta a differenciák fedezésére.

Spitz Tivadarnek egymagában van egy háza a Szent-László-utcában, mely két millió lejt ér.

A kiegyezési kvóta így tehát feltétlenül kedvező lesz.

Az előzetes tárgyalások tendenciái megnyugtatóan kedvezőek. A hitelezők a legnagyobb megértéssel kezelik az ügyet s a megegyezésük napok kérdése.

Sürgősen rendezik a Magyarországgal fennálló gazdasági függő ügyeket

A Maniu-kormány hatalomra lépése után azonnal programjába vette, hogy a Románia és Magyarország között még elintézetlen függő gazdasági kérdéseket rendezés alá veszi. A minisztertanács — amint ismeretes — kinevezett egy bizottságot, mely a napokban meg is kezdi ezirányú tárgyalásait Budapesten. A bizottság tagjai: Egrý Gergely szenátor, dr. Socol Aurél kamarai képviselő és Modolea miniszteri vezérigazgató.

Dr. Socol Aurél, Kolozs megye képviselője a tárgyalásra kerülő ügyekről és a bizottság hatásköréről a következő információkat adta:

— A bizottság mandátumot kapott arra, hogy a már 1924-ben létrejött konvenciókat, melyeknek végleges elintézése eddig bizonyos okokból késlett, véglegesen likvidálja. Ezek között van

a határszéli vármegyék, városok és községek vagyonának ügye,

amelyeknek felosztására nézve már részletes megállapodás jött létre a két ország között, de annak végrehajtására mindezt ideig nem kerülhetett sor. Ez az ügy, amint tudvalevő, már már döntőbíró elé került, de azután közbejött belpolitikai események miatt lekerült a napirendről.

— A már meglevő konvenciókon kívül,

a bizottság felhatalmazást kapott arra is, hogy újabb konvenciókat kössön azon kérdések rendezésére, melyekben eddig még semmiféle történet.

— Ezek között az elintézésre váró problémák között sok olyan szerepel, amely a gazdasági életre elsőrendű fontossággal bír. A bizottság hatáskörébe utalta a kormány, hogy

konvenciót hozzon létre román állampolgároknak Magyarországon le-

vő követelése, tulajdonában levő magyar állampapíroknak, részvényeknek és egyéb értékeknek érvényesítése ügyében.

— Régebbi tárgyalások során már kísérletek tétettek arra nézve, hogy egyes kérdéseket, így a magyar postatakarékpénztári könyvek, a Budapesten kezelt árvaszéki letétek és Magyarországtól Romániához csatolt területek magán- és közalapítványainak ügyét rendezzék, de ezek a kezdeményezések nem vezettek sikerre. Most azután a Maniu-kormány a Magyarországgal fennálló összes kérdésekben igyekszik rendet teremteni.

— A bizottság felvette a megoldandó problémák közé a hadikölcsön-lombardból származó vitás kérdések rendezését is.

— Sok kár érte ezen kérdés rendezetlensége folytán is úgy a közönséget, mint a lombardozó pénzintézeteket.

A bizottság — fejezte be felvilágosításait dr. Socol képviselő — már csak a budapesti táviratot várja, hogy a tárgyalásokat a helyszínen megkezdje.

A Leszámitolóbank Részvénytársaság igazgatósága f. év február 28-án tartott ülésén megállapította az 1928. évre szóló mérleget, amely a nyereségelővitel betudásával 9,408.788— lei nyereséget mutat ki. Az igazgatóság elhatározta, hogy a f. hó 14-re összehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a tartaléktöke megfelelő javadalmazása mellett, miként a múlt évben netto Lei 120— (20%) osztalék fizetessék ki és az alapszabályszerű levonások után fennmaradó Lei 1,155.046— új számlára vitessék elő. Az intézet mérlegét lapunk más helyén közöljük.

Redacția ziarului „Ardealul Economic“ în VIENA:
Bela Benczel, Wien, IV.
Schönburg Strasse No. 36,
etajul I.

ASTRA

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S.A.

Capital Social Lei 420,000.000 deplin vărsat.

UZINELE IN ARAD

Butoaie din tablă vopsită sau galvanizată dela 50—800 litri capacitate, pentru transportul produselor petrolifere, uleiurilor, spirtului, carbidului, etc. sudate electric după procedeele cele mai noi și încercate sub presiune.

Livrabile prompt in depozit.

Pentru oferte a se adresa Direcțiunei Uzinelor, Arad.

FAPIAC

Egyetlen fakereskedő sem vett részt az aradi huszár osztág árlejtésén

Válságban a romániai tűzifa ipar

Érdekes és a tűzifások helyzetét jellemző eset fordult elő az Első Aradi Huszárdivízió nyilvános árlejtése körül. Az aradi huszárdivízió ugyanis több vagon tűzifa szállítására irt ki árlejtést, azonban az árlejtésre egyetlen ajánlat sem érkezett be, úgy, hogy az árlejtést március 18-án meg kell ismételni.

Nem tudjuk, hol lehet a hiba, talán a huszárdivízió nem publikálta eléggé az árlejtési hirdetményét, vagy pedig a fakereskedők nem látják rentabilisnak a szállítást.

Érdekes, hogy Romániában, amely Kelet-Európa egyik legnagyobb fatermelő vidéke, előfordul ilyen eset. Lehetséges azonban, hogy az állam részéről tapasztalt késedelmes fizetés volt az oka annak, hogy a hadsereg árlejtési hirdetménye meddő maradt. Ugyanis egyetlen fakereskedőnk sincs abban a helyzetben, hogy nagymennyiségű fát tudjon kihitelezni. Így inkább nem vesz részt a katonai és állami árlejtéseken, mintsem a készpénzért beszerzett áruját a bizonytalanul fizető vevőnek kiszolgáltassa.

Valószínű azonban, hogy a stabilizáció megtörténtevel ezek a tünetek is el fognak múlni és az állam eleget fog tenni szállítóinak s nem fog előfor-

dulhatni az, hogy a fában bővelkedő Romániában ne akadjon fakereskedő, aki egy nyilvános árlejtésen résztvegyen.

A szlovenszkói fapiac irányzata

Szlovenszkó gömbfapiacán az irányzat csekély kínálat mellett, változatlanul szilárd és a történelmi országok fűrésztelepei még mindig magas árak mellett viszik el a szlovenszkói piac áruját.

A szlovenszkói fűrésztelepek, már amennyiben nem kényszerültek üzemeik beszüntetésére, ugyancsak kell, hogy megfizessék a magas gömbfaárakat, amelyek mellett a mostani fűrészeltfaárak következtében csak szerény nyereségre van kilátás.

Összefoglalóan meg lehet állapítani, hogy a gömbfapiac tapasztalható különböző ár-kilengések a tulkicsi kínálat számlájára irandók. A papírfás és a bányafapiac a helyzet változatlan.

A fűrészeltfapiac részben megszilárduló irányzatot mutat,

bár a kevésbé értékes fajtákban az időjárási viszonyok következtében nagyobb szükség-

let még nem kristályosodott ki. A tavaszi szükséglet fedezésére ennek ellenére nagyobb tételekben jönnek létre kötések. A szlovenszkói fűrészeltfa termelők fő eladásai még mindig a szlovenszkói piacon történnek. A történelmi országok felé a forgalom egyelőre nem tultagy.

A Magyarországra irányuló forgalmat általában kielégítőnek lehet mondani,

Németországból az utóbbi idő-

ben megint érdeklődés mutatkozik, üzletkötésekre azonban, a szlovenszkói magas árak mellett, aligha kerül sor.

A szlovenszkói fűrészeltfaárak továbbra is szilárdak az egész vonalon,

a fizetési viszonyok azonban rosszabbodtak, ami a nagykereskedelemben és kiskereskedelemben egyenlően tapasztalható. A lombfapiac az elmúlt héten is tovább tart a hosszabb idő óta tapasztalható nyugalom.

Prețurile pieilor crude se reduc

O nouă acțiune a fabricanților de piei

Industria pielăriei și-a încheiat bilanțul pe anul 1928, cu mari deficite.

Situația pielăriei s'a agravat considerabil nu numai în urma seriilor întregi de insolvențe, ci și în urma faptului, că în prezent

comerțul de piei crude nu este încă organizat

nici într-o parte a țării.

Fabricile mai mari și-au organizat singure depozite pentru a se aproviziona cu piei brute,

neavând alte surse de aprovizionare cu piei brute,

fiindcă stocurile neadunate sunt destul considerabile. Din acest motiv,

prețurile încep să scadă mereu,

ca și în streinătate, cu toate

că la noi situația se prezintă altfel.

În urma deselor insolvențe, fabricanții au stabilit noi norme pentru luarea în primire a pieilor crude, ca

să se evite a se mai lua piei necorespunzătoare,

ci numai bune.

Comerțul, în urma nouilor norme, începe în fine să se orienteze după metodele întreprinse în streinătate.

Nagyvárad szerkesztőségünk:

Ötvös Béla

Oradea-Mare, Str. Oltenia (volt Csengeri ucca) 6.

Meghívó

a Leszámitolóbank Rt.

1929. március 14-én, 12 és fél órakor az intézet helyiségében megtartandó

XXIII. rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése, az 1928. évi mérleg előterjesztése és az igazgatóság indítványa a nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelőbizottság jelentése az igazgatóság által előterjesztett mérleg, valamint a nyereség felosztása tárgyában.
3. Határozathozatal a nyereség felosztása iránti indítvány felett.

4. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.

5. Az igazgatóság indítványa az alaptőke felemelésére vonatkozólag.

6. Az alapszabályok módosítása.

7. Igazgatósági tagok választása az alapszabályok 22., 23. és 25. §-nak értelmében.

8. A felügyelőbizottság választása az alapszabályok 32. §-a értelmében és tiszteletdíjának megállapítása az 1929. évre.

Mindazon részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, részvényeiket legkésőbb 1929. évi március hó 11-ig bezárólag tartoznak az intézet pénztáránál letétbe helyezni. A megvizsgált mérleg, valamint a felügyelőbizottság vonatkozó jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében a t. részvényesek rendelkezésére áll.

Timișoara, 1929. február 28.

Az igazgatóság.

Vagyon

MÉRLEG-SZÁMLA 1928. december hó 31-én.

Teher

Pénztárkészlet és idegen pénznemek	9.351.950		Részvénytőke	24.000.000
Belföldi pénztáratételeknél elhelyezett összegek	14.678.906	24.030.856	Tartalékalap*	8.090.000
Külföldi pénztáratételeknél elhelyezett összegek és adósk külföldi értékben		19.671.721	Kétes követelések tartalékalapja	3.000.000
Értékpapírkészlet		10.321.496	Betétek takarékbetétkönyvekre és folyószámlában	104.264.551
Leszámitolt váltók		72.773.695	Hitelezők és betétek külföldi értékben	19.241.429
Folyószámla adósk	51.467.676		Visszleszámitolt váltók a Banca Națională a României-nál	22.947.562
Intézetünk érdekköréhez tartozó vállalatok tartozása	11.661.901		Fel nem vett osztalék	29.321
Hadikölcsönlombardok	676.013		Átmeneti tételek	2.629.040
Törlesztéses jelzálog kölcsönök	7.333	63.812.923	Nyereség-elővitel 1927. évről	1.189.175
Ingatlanok		3.000.000	1928. évi nyereség	8.219.613
		193.610.691		9.408.788

A pénztárért:
Negrățiu m. p.
aligazgató, expert contabil.

Timișoara, 1928. december 31-én.

A könyvelésért:
Solymos m. p.
aligazgató, contabil autorizat.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Ing. **Blașian m. p.** **Berger m. p.** **Dr. Cioban m. p.** **Giurescu m. p.** **Dr. Hajdu m. p.** **Havas m. p.** **Dr. Jacobi m. p.**
elnök. **Kubicsek m. p.** vezérigazgató. **Neubauer m. p.** **Pinciu m. p.** **Schwarz m. p.** **Stefanescu m. p.**

Megvizsgáltuk és rendben találtuk:

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Popovici m. p. elnök, exp. cont. **Coman m. p.** **Grünberger m. p.** **Reisz m. p.** **Schneer m. p.** exp. cont. **Szivos m. p.** **Zádor m. p.**

ARAD-CSANÁDI GAZDASÁGI TAKARÉKPÉNZTÁR RT. ARAD

Vagyon

MÉRLEG-SZÁMLA 1928. ÉVRŐL

Teher

Pénztárkészlet:			Alaptőke — — — — —		20,000,000
Készpénzben — — —	7,603.579		Tartalékalap — — — — —	2,651.814	
Más pénzügyintézeteknél elhelyezve — — —	6,087.039	13,690.618	Kétes követelések tartalék-alapja — — — — —	2,500.000	5,151.814
Váltótárca álladék — — —		103,739.238	Alkalmazottak nyugdíjalapja		519.242
Folyószámlai adósok — — —		40,480.842	Heinrich Sándor alapítvány		100.000
Szavatossági adósok — — —		5,753.000	Néhai Nachtnébel Ödön alapítványa — — — — —		5.000
Jelzálog-kölcsönök — — —		140.203	Betétek:		
Értékpapír készlet — — —		3,792.359	Betéti könyvecskében — — —	108,280.257	
Ingtalan vagyon:			Folyószámlákban — — —	11,645.120	119,925.377
Intézeti székházak — — —	390.000		Hitelezők — — — — —		1,829.400
Más ingatlanok — — —	230.000	620.000	Átmeneti letétek — — —	3,500.000	
Néhai Nachtnébel Ödön alapítványának értékpapírjai		5.000	Letétek — — — — —	1,888.594	5,388.594
Berendezések — — — — —		1	Szavatosságok — — — — —		5,753.000
			Ki nem fizetett osztalékok — — —		92.570
			Előre befolyt kamatok — — —		5,258.300
			Előre felvett házbérek — — —		72.503
			Nyereség-egyenleg:		
			Áthozat előző évről — — —	119.476	
			1928. évi tiszta nyereség — — —	4,005.985	4,125.461
		168,221.261			168,221.261

Tartozik

VESZTESEG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA 1928. ÉVRŐL

Követel

Alkalmazottak fizetései — — —		2,655.850	Nyereség áthozat előző évről		119.476
Költségek — — — — —		2,575.906	Kamatjövedelem — — — — —		9,482.096
Adók — — — — —		589.343	Értékpapírok jövedelme — — —		374.689
Kétes követelések tartalék-alapra az adótörvény 32-ik §-a értelmében — — —		1,449.261	Ingtalanok jövedelme — — —		1,419.560
Nyereség-egyenleg:					
Áthozat előző évről — — —	119.476				
1928. évi tiszta nyereség — — —	4,005.985	4,125.461			
		11,395.821			11,395.821

Kelt Aradon, 1928. december hó 31-én.

Földes Soma s. k.,
vezérigazgató.Kneffel Béla s. k.,
ügyvezető-igazgató.Dr. Fetter Elemér s. k.,
főkönyvvezető.Purgly László s. k., elnök.
Korossy György s. k.,Báró Andrányi Lajos s. k.,
Dr. Köpf János s. k.,Gróf Breda Viktor s. k.,
Dr. Moldovan Silvius s. k.,Heinrich Sándor s. k.,
Takácsy Miklós s. k.,Kintzig János s. k.,
Vásárhelyi János s. k., igazgatók.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr. Dálnoki-Nagy Lajos s. k., elnök.

Dr. Boros Béni s. k.,

Daniel Endre s. k.,

Szathmáry János s. k., felügyelő-bizottsági tagok.

BANCA POPORALĂ SOCIETATE PE ACȚII DIN NĂDLAC

Debit

CONTUL BILANȚ 31 DECEMBRIE 1928

Credit

164	Cassa în numărar	253035	142	Capital social	1000000
160	Imprumuturi cambiale	9706400	144	Fond de rezervă	159.399.97
151	Imprumuturi ipotecare	1040022	150	Fond de rez. spec. pt. creanțe dub. 100.000—	
161, 165	Conto curente acoperit cu cambii	780272	96	Fondul de pens. al funcționarilor 77.177.10	336577
46, 133	Efecte	14002	159	Depuneri pe libel	8,587.267.74
157	Debitori	2372	168	Depuneri în cont-curent	546.022.07
			104, 121	Teze de tranziție	192738
			156, 38	Interese transit pasive	173420
			92	Restanța dării dobânzilor de depunere	45500
			87	Dividende neridicate	28044
			156, 149	Cambii reescomptate	432000
			152	Profit curat	454535
			166		
		11796104			11796104

Debit

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE 31 DECEMBRIE 1928

Credit

99, 158	Interese plătite și capitalizate la depuneri	1099580	63	Profit transpus	6463
139	Salariile direcțiunei, a comisiunei de supraveghere și a oficianților	315500	36	Dobânzi și premii	2413719
154	Dare de stat	343644	163, 147		
167	Dobânzi după cambii reescomptate	12630	135, 47, 162		
138	Chirie	8200			
34	Interesele fondului de pensune	7016			
68	Dare de interese, 10% dojà depun	94780			
148	Spese	83245			
127	Scop caritativ	1050			
	Profit curat	454535			
		2420183			2420183

Nădlac, 7 Ianuarie 1929.

Francise Kontraszty, expert primcontabil.

Contul profit și pierdere l'am examinat și fiecare poziție asemănând-o cu protocolul principal, l'am aflat în ordine.

DIRECȚIUNEA:

Ștefan Garay prezident.

Samuel Halasy subprezident.

Ștefan Fábry

Pável Fábry

Pavel Garay

Ștefan Suchánsky

Gheorghe Ambrus iun.

Mihaï Dovál

Ioan Suchánsky

Andrei Porubsky

COMISIUNEA DE SUPRAVEGHERE:

Ivan Bujna prezident.

Pavel Bálint

Gheorghe Ambrus sen.

Ștefan Horváth

Ioan Nad Duris

A termelés racionalizálása folytán kiváló eredményt mutat az Aranyosgyéresi Sodronyipar mérlege

Az Aranyosgyéresi Sodronyipar most tette közzé az elmúlt üzletév mérlegét. A vállalat 8 évi fennállása óta olyan hatalmas eredményeket mutatott fel, amelyek legékesebb bizonyítékai a szakképzett vezetésnek. Az Aranyosgyéresi Sodronyipar ma már az ország egyik vezető vállalatává izmosodott és üzemében szakszerűen lefolytatott racionalizálással elérte azt, hogy gyártmányai mindenben versenyképesek a külföldi termékekkel s így azokat az ország területén mindjobban nélkülözhetővé tették.

Az 1928-as üzletév 6 millió feletti tiszta nyereséget mutat fel,

míg a múlt évben csak 4 millió 700.000 lej nyereséggel zárta le működését a vállalat. Ezen nyereségből

az igazgatóság 20 százalékos osztalék fizetésére tesz javaslatot a március 15-én összeülő közgyűlésnek,

míg 15 százalékos osztalék alapul kíván fordítani. Nyugdíjalapra pedig egy félmillió lejt irányoz elő, míg további tartalékolásra szintén egy félmillió lejt fordítanak. A vállalat ma már 15 millió alaptőke mellett 3.600.000 lejt meghaladó tartalékok fölött rendelkezik, míg az elmúlt évben a tartalékalap csak 2.900.000 lejt tett ki.

Az elmúlt évben a vállalat hatalmas investíciókkal egy új 1.500 HP gázmotort szereltetett fel, hogy ezáltal a termelést fokozza. A termelés fokozása azután hármás irányban éreztette kedvező hatását. A megnagyobbodott termelés folytán lehetségessé vált az olcsóbb előállítás s az előállítási ár csökkenése folytán nagyobb felvevő piacot biztosított a vállalat gyártmányai részére. Míg végül ugyanezen adottságból lehetségessé vált a munkások fizetésének jelentékeny felemelése is. Ezenkívül, hogy a vállalat a technikai és kémiai fejlődésben a nyugati gyárakkal a lépést fenntarthassa, kémiai és fizikai laboratóriumot állított föl kísérletek céljaira.

Az igazgatóság az 1929-es évben a megkezdett racionalizálási munkálatokat még hatványozottabban akarja tovább

folytatni, hogy a vállalat az állam által nyújtott vámvédelmet ne csak kihasználja, hanem úgy az árak további csökkentésével, mint a munkások ellátásának további felfokozásával mégjobban kiérdemelje.

A frizek kivitele

A vámvezérigazgatóság rendelete értelmében a tölgyfafrizek, csak fűrészelve, nem gyalulva, még ha csomagban is, kerülnek exportra; mint tölgyfafűrészárú kerül elvámolásra, azaz 2500 lei vagononként, vagy 3 font 2 shiling és 6 penny. Csak a gyalult és használatra kész frizek vámoztatnak el, mint parkett,

Citiți „Lemnul“

Convocare

Domnii acționari ai Fabricii de sticlărie „Turda“ S. A. sunt invitați a lua parte la

adunarea generală ordinară

ce se va ține la 16 Martie 1929 ora 4 p. m. în localul Băncii Centrale pentru Industrie și comerț S. A. din Cluj, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constatarea numărului acționarilor prezenți și constituirea adunării generale, conform art. 13 din statute.
2. Prezentarea rapoartelor Consiliului de administrație și a Comitetului de Censori. stabilirea Bilanțului și a contului Profit și Pierdere, distribuirea pro-

fitului realizat și descărcarea Consiliului de Administrație și a Comitetului de Censori de gestiunea anului 1928.

3. Modificarea art. 2 din statute.
4. Alegerea a 3 membri în Consiliul de Administrație cu mandat de ani conform art. 16.
5. Alegerea Comitetului de censori cu mandat pe un an art. 13.
6. Statorirea jetoanelor pe anul de gestiune 1929.
7. Inchiderea adunării generale.

Turda, la 2 Martie 1929.

Consiliul de administrație

Domnii acționari cari doresc a lua parte cu drept de vot la adunarea sunt rugați în sensul art. 10 din statute a-și depune acțiunile cel mai târziu până la 10 Martie 1929 la Banca Centrală pentru industrie și Comerț S. A. din Cluj sau la una din filialele sale sau la Banca Agrară, Cluj.

Active Bilanțul Fabricii de Sticlărie „Turda“ S. A. încheiat la 31 Dec. 1928 Pasiv

Cassa	60.352	04	Capital	14.000.000
Hârtii de valoare	300.000		Fond de amortizare	24.648.601
În obile:			Rezervă specială pentru creanțe dubioase	862.242
Uzina	10.436.015	38	Fond de pensuni	195.444
Colonia	6.401.643	02	Fond muncitoresc	152.383
	16.837.658	40	Fond de rezervă statutar	93.680
Mașini	6.221.910	33	Conturi curente	13.490.798
Instalațiuni	17.574.237	78	Furnizori	5.377.094
Unelte	663.747	—	Diverși creditor	150.976
Forme	2.289.638	41	Efecte de plată	25.000.000
	2.953.385	41	Dividende nereclamate	55.744
Fabricate de sticlărie în depozit	12.576.953	16	Tranzitorii (salarii și prov.z.)	2.698.589
Fabricate de ceramică în depozit	879.004	45	Profit net	2.462.023
Magazia de materiale	1.316.749	97		
Materii prime	771.004	74		
Articole pentru ambalat	857.953	95		
	2.945.708	66		
Efecte de primit:				
In portofoliu	1.550.683	30		
Clienți	26.500.696	99		
	28.051.380	29		
Mobile:				
Mobilier în birouri, fabr. și colonie	716.023	—		
Vehicule și animale	70.964	—		
	786.987	—		
	89.187.577	52		

Debit Profit și Pierdere Credit

Cheltueli generale comerciale:			Beneficiul realizat din vânzări	34.986.452
Dobânzi și comisioane	9.758.596	08		
Salariile personalului Ad.-tiv	2.644.743	10		
Bonificări de transporturi	7.512.781	20		
Cheltueli diverse	5.814.128	62		
	25.730.249	—		
Fondului de Amort. pe anul 1928				
Profit net				
	6.794.180	—		
	2.462.023	96		
	34.986.452	96		

ss. Iacob Trif
dir. adm.-com.

ss. Ing. Gr. Bozdog
dir. tehnic

Turda, la 31 Decembrie 1928.

Pt. Contabilitate ss. Enea Hulea
șef contabil procurist

ss. Dr. George Popescu
președinte
ss. Aurel Demian

ss. Dr. Valeriu Moldovan
v.-președinte
ss. Lazar Simon
ss. Dr. Mihail Moldovan

Consiliul de Administrație:

ss. Ing. Virgil Dessilă
ss. Vasile Candrea
ss. Iuliu Mandl

ss. Ionel Comșa
ad.-tor delegat
ss. Dr. Oct. Sigimbea
ss. Ovidiu Grița

ss. Dr. Alex. Dragomir
ss. Dr. Ing. I. C. Mircea

Consiliul de Censori:

Prezentul Bilanț s'a examinat și s'a găsit în deplină ordine
Turda, la 2 Martie 1929.

ss. Dr. Laurian Gherman

ss. Criolan Dămacuș

ss. Adrian Oțoiu

ss. Nicolae Muntiu
expert contabil.

ss. Victor Pop

A legjobb cipókrém

a

GLADYS

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIVOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

„CARMEN“

FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ
ORADEA

Ajânja noi luxos, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE“

Prima Fabrică de Electricitate Română S. A.
Első Romániai Elektromosgyár Rt.
Cluj-Kolozsvár, III., Strada Călugărițelor No. 1.
(Apăca-utca, Erzsébet-fürdő.)

Saját gyártmányu szerelési és
magasfeszültségű anvaok. Mű-
szerek: Hartmann & Braun.
Szénkefék: Sächsische Din a-
mobürstenfabrik. Motorok!
Bayerische Motorenwerke

Adr. Telegr.: RELAIS. - Sürgöncim: RELAIS

Industria Textilă
Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

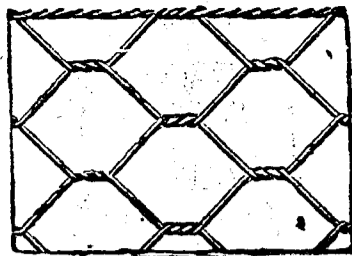
Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár
Részvénytársaság

Ardealul Economic
Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—
Szöveg között cm²-
ként — — Lei 15'—
Többi hirdetési ol-
dalon — — Lei 10'—
Egy garmond sor Lei 80'—

Többszöröcsavart (hatsarkos)
horganyozott sodronykerítés-
fonatok, mindenféle sodrony-
szövetek, horganyozott tűs-
készuval, vas- és rézbutorok,
sodronyágybetétek a legelő-
nyösebb árakban beszerez-
hetők:

Pásztori & Hettmann

Braşov,

sodronyáru, vas- és rézbutor-
gyárában.

Gyár: Hátulsó-ucca 66. Tele-
fon: 481. Mintaraktár: Kórház-
ucca 32. Telefon: 428.

Citiți

„Lemnul“

Kolozsvári Takarékpénzt.
és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7.

Fiókjai: Décs, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár,
Marosvásárhely és Nagyváradon. — ::

Saját tőkéi 85 millió lei

Minden bankügy-
letet legelő-
nyösebben
végez.

Áruraktárai
a vasut
mellett

Engedélyezett
devizahely.

Betéteket
elfogad

Affiliált Intézetek:
Torda-Aranyos Jármegei
Takarékpénztár Rt. Torda
Alsófelföldi Takarékpénztár Rt. Torda
Rt. Nagyenyed, Udvarhely-
megyei Takarékpénztár Rt.
Székelyudvarhelyen és
Sz. Keresztúron, Szásztr-
genvidéki Takarékpénztár Rt.
Rt. Szászrégenben és Hitel-
bank Rt. Buzău megyei Szamosúj-
vári Hitelbank Rt. Szamosújvári.

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. —: Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja
Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Strada Minerva No. 7. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk.: } TRAIAN CHIRILĂ

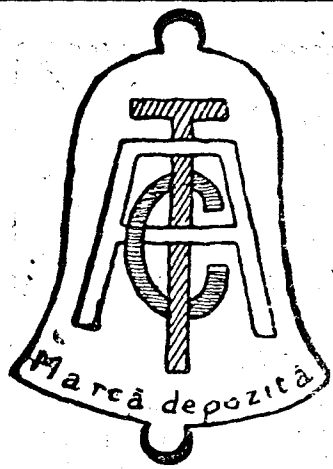
Abonamente — Előfizetési árak:

Írta pe un an . . . { Pentru particulari, comercianți și industriași 1200 lei
Pentru bănci și instituțiuni financiare . . . 2000 lei
Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak 1200 lei
Bankoknak és pénzintézeteknek . . . 2000 lei
Pentru străinătate }
Külföldre } 1500 lei.

Jumătate an { 600 lei
1200 lei
Félevere . . . { 600 lei
1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm². } 20 lei
Cimlapon l. oldal cm²-ként }
In text } 15 lei
Szövegoldal }
Un sir garmond } 80 lei
Egy garmond sor }

Cu această marcă este prevăzută fiecare obiect de argint și tux fabricat în fabrica

„TACAMUL” din CLUJ.

•••••

Finetă de 800!

Pabricațiile se pot procura în prăvăliile de bijuterii mai bune. Numai pentru revanzători. „Tacamul” fabrică de argintării. Cluj. Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82. Adresa telegrafică: „Tacamul”.

Olvassa a

Keleti Ujság-ot

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA, COMERT ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 70.000.000

Sediul Social: Satu-Mare

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI MIHAI.

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anonimă Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare.

Meghívó!

Magán- vagy üzleti ügyekbeni utazások alkalmává

Budapesten

a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben lévő

Grand Hotel PARK Nagyszálloda

BUDAPEST, VIII., Baross-tér 10. szám, mert

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba árainkból,

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból. (Kitűnő házi konyha).

5 pengőt megtakarít

autótaxi költséget, mert gyalog ártjöhetsz egy perc alatt a pályaudvarról.

Nálunk otthon érzi magát!

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke,

ezen előnyök folytán, hogy okvetlenül nálunk szálljon meg. Előzetes szobamegrendelés ajánlatos!

Industria Sârmei S.A. Cluj

UZINELE: CÂMPIA TURZII

Adresa telegrafică: „FERRUM” Cluj.
Telefon: 440, 347.

Sârmă lamina ă, fier de beton, cue de tot felul, sârmă arsă, sârmă arămită, sârmă ghimpată, sârmă de oțel, incuietoare de saci, arcuri de mobile, agrape, sârmă zincată (galvanizată).

Hengerhuzal, betonvas, tûskeshuzal, acélhuzal, vashuzal, rezezeit, vashuzal horganyzott, szög minden méretben, zsákkötöző drótok, írodakapcsok, butorrugó, vashuzal, fényes, lágyított.

Walzdraht, Betoneisen, Drahtstifte jeder Art, Drahtgeglüht blank, verkupfert, verzinkt, Stahldraht, Stacheldraht, Möbelfedern, Werdernadeln, Sackverschlüsse.

Banca „TRANSSYLVANIA” Bank

Soc. Anonimă. Bank Rt. Aktiengesellschaft.

Centrala — Központ — Zentrale
CLUJ—KOLOZSVÁR.

Alapítatott: 1872-ben. Alaptőke: 22 millió lei.

ucursale—Fiókiintézetek: Alba-Iulia—Gyulafehérvár, Ditrău—Ditró, Gheorgheni—Gyergyószentmiklós, Mercuria-Ciuc—Csikszereada, Sănmartin-Ciuc—Csikszentmárton, Târgul-Secuesc—Kézdivásárhely, Turda—Torda, Uioara—Marosujvár. —: Expozituri—Kirendeltségek: Câmpia-Turzii—Aranyosgyéres, Ozun—Uzon, Toplița-Románă—Maroshéviz.

Elfogad: BETÉTEKET. Leszámitol: VÁLTÓKAT

átutalásokat és meghitelezéseket az ország bármely piacára gyorsan teljesít!

Vezérképvi-seletét bírja a „Gazdák” Általános Biztosító Részvénytársaságnak

Telegram: TRANSSYLVANIABANK

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókiintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen

Saját tőkési 36 millió lei

Minden bankügyletet legelőnyösebben véggez. — Engedélyezett devizahely. — Átutalás a bel- és külföld bármely piacára.